

زالگەي پشكىن

سالار ئىسماعىل سەمىن

كەس ناتوانى بەرھەلىستى لەو راستىيە بكا . كە خوڭن ھامىنى ژيانە لەم دەقەرەدا .

(خوڭن+خوڭن+خوڭن=چوار وەرژى خوڭن=ژيان)

*ئاڭات لىيە ھىچ ھىسابىك بۇ من ناكەى..؟

ئەو چەندىن جارە ئەلىم نەپۇى.. نەپۇى.. نەپۇى.. ھەر دەپۇى..!!!

بەپراستى نەگبەت و كەللەپەق و سەرەپۇى .

(ئەم شەو لەخەوما چۆمەكەى (قوشە چاپان)نم بىنى . ئەم رووخ و ئەو رووخ ھاتبوو . لەگەل

ھەموو شەپۆلىكدا بەدەيان كەللەسەرى ئادەمىزاد . دەكەوتنە سەر روخى روبارەكە . ئاوى روبارەكە

سوورىكى لىل بوو . ھەموو كەللەسەرىكان پىدەكەنن كەللەسەرىك زۇر سەرنجى راكىشام . دوو چاوى

خىل . لچىكى شۆپ . بەران لوتىكى ژىرمل گۆشتىن و پىرچىكى لولى خىنوكى رەنگ . لەگەل ھەموو

پىكەنىنىكدا قاقايەكى بۇ دەكرد . ئەم كەللە زەبەلاخە وا ديارە لەپاشماوھى تەقىنەوھىك بەجىماوھ .

سەير لەوھدا بوو پاش مردنەكەشى بەشەرمەوھ پىدەكەنى).

* دەستى من و دامىنى تۆنەپۈي.

لەگەل تەققەي دەرگاي حەوشەكەدا ھاۋارى كرد:

* من و تۆيەكتەر دەبىننەۋە بېرۇ خوات لەگەل.

چەند ھەنگاۋىك دەرگاي حەوشەكەي بەجى ھىلا. لەشۈينەكەي خۇيدا راۋەستاۋ دۇش داما. دوو دلبوو لەپۇشتنەكەي. ۋەرچەخا دوو ھەنگاۋ گەرايەۋە. ئاۋازى كەللەپەقى لەنيۇ شانەكانى مېشكىدا لەشۈينەكەي خۇيدا رايگىرد. جاريكى تر ۋەرچەرخاۋ راستە شەقامەكەي گرتە بەر بەرەۋ گەرەجى ئۇتۇمبىلەكان. خەلكە راۋەستاۋە كە بەچپەچپ سواربۈۋن. زۇرى پېنەچۈۋ بەشۈيكىيان دابەزىن. ئەۋ بەتەنھا بەتەنىشت شۇفېرەكەۋە ئۇقرەي گىرد. لەمىژەۋە ئەۋ كاتەي سۋارى ئۇتۇمبىل دەبى. بىنەماي دەيان چىرۇك لەمىشكىدا دەچەسپى. دانىشتۋانى ئەم شارە زۇر سەيرن ئەۋ رۇژە بەرپاستە بازارەكەدا بەرەۋ كىتېبخانەي سەر ئاۋەكە دەپۇيشتىم. بەتەنىشت گروپى ھىچ نەزانەكاندا تىپەپىم. پېر بەگۈيى خۇم بېيستم. ئەۋەيان بەسەر شۇستەكەۋە دانىشتىبۈۋ. ۋوتى:

* تەماشاكەن رەسولى چىرۇكنوسى خەزان سوورى ئەدا.

* راستە تەمەن ھەنگاۋ دەنى بەرەۋ خەزان. پېر ۋابكە ھىچ كاتىك لەمردن نەترساۋوم ۋاتىرسم.

ژيان خۇي لەخۇيدا ۋەك ھەموو شتىك سەرەتاۋو كۇتايىيە.

نيو سەعاتىكى مابوو بگەنە زالگەي پىشكىنى سەرەتاي شارەكە. رۇژ تەنھا دوو رىم بەررۈۋو. ئەۋ رۇژانەي ھاتەۋە ياد كە دەنگى تەپلى تاۋان گۈيى ئاسمانى كەپ دەكرد. ھەموو دەسەلاتدارانى ئاسمان لەكلاۋرۇژنەيەكى بچوكەۋە تەماشاي تاۋانەكانيان دەكرد. تەنھا بابا زەرادەست نەبى خۇي دابو بەسەر كەمەي گۇچانەكەيداۋ فرمىسك لەچاۋەكانىدا دلۇپەي دەكرد. ئەھرىمەن ۋ كۇرسى لەخۋانەترسان پېدەكەنن. شەقام.. گۇرەپان.. ديۋارى مالىكان.. كۇلانە تەنگەبەرەكان. قوتابخانەۋ چايخانەۋ راستەقەيسەرى ۋ بازارەكان.. يانەي مەست مەيەكان. بەر دەرگاي مزگەۋت ۋ كەلىسەكان. بەر مالى سېيىيە ئەۋرېشمەكەي نەنە جەۋاھىرم. نەتلبۈۋن لەخۇيىندا.

ھەزاران پەرەسېلكەۋ رېشۋلەۋ كۇترە. كىۋىلە. بەسەدان سويسكەۋ پۇرۋ كەۋى شاخى. بەدەيان قەلەپەش ۋ دال ۋ سەرگەر بەسەر شەقام ۋ كۇلانەكان ۋ سنورى شارەكاندا. لەنيۇ دوۋكەلە سېيىيەكاندا لال ۋ پال كەۋتۈۋون ئەۋ بەتەنھا بەتەنىشت شۇفېرەكەۋە دانىشتىبۈ لەۋ كاتدا ئۇتۇمبىلەكە خاۋى كىردەۋە. بەدەستى راستى شەقامەكەدا نوسىنىكى بىنى. نوسىنەكە ئامازەي بۇ ئەۋە دەكرد كە تەنھا دە كىلۇمەترى ماۋە بۇ زالگەي پىشكىنەكە.

شۇفېرەكە تەمەن بېيستم ۋ پېنچ بەھارىك دەبۈۋ. زەنگى مۇبىلەكەي گىرفانى رايچەلەكاندا. دەريھېنا. تەماشايەكى شاشەكەي كىردوۋ بەۋوشەي گىيان دەستى كىردە ئاخاۋتن. بەھىچ شىۋەيەك لەۋشەكانى تىنەدەگەيشتىم. بەگۇشەي پىلۋى چاۋى چەپم تەماشام دەكرد. زۇر بەئاستەم ۋ لەسەرخۇ دەۋا. بەتەۋاۋى گۈيى چەپم ھەلخستىبۈۋ. زۇرتىر وشەي گىيانى دوۋبارەۋ سى بارە دەكردەۋە. ئاگاي لەخۇي نەمابوو. بىرۋەشۈي بەلاي مۇبىلەكەيەۋە بوۋ. لەسەرەتاي پىردەكەۋە زۇرى نەمابوو بچىتە ژىر ئۇتۇمبىلەكى بار ھەلگىرەۋە. زۇر جار بزەخەنەكەي ئەۋو بەپىكەنن ۋ جار جار جاريكىش بەقاقا. بەتۈرەبۈنىكەۋە ھاۋارم كرد:

*كاكە مۇبىلەكەت داخە بۇ كاتىكى تر. زۆرى نە مابوو ھەموومان لەناودەى. گوئى بەقسەكانى من نەدا. سەرقالى ھەزى چىزى مېبازىبوو. لەنيو گۆرەپانى سحرى شەھووتا ئەسپى ھەزى چىزى رىمبازى دەکرد. ھەر لەو كاتەدا چاوەكانى گويزايەو ھە بۇ ئاوينەكەى پېشەو ھەى زەنگى مۇبىلەكى تر رايچەلەكاندا. تەماشاي کرد زەلامىكى رەقەلى رەنگ زەردى چاودەرىپوقى و. تەنكە ريشيك ھەردوو لاچەنەى داپوشيوە. مۇبىلەكى نۆكياى بەدەستەو ھەى. تەنھا جولانەو ھەى رومەتى دەبىنى. قسەكانى گوئى لىنيە. خوى گوشى ھەرچەندى تەرى لەگەرويدا بوو قوتيدا. چاوەكانى ئەو ھەندەى تر ئەبلەق بوون. ئەبرۇكانى پىكەو ھەرىدا. ھەستى ئەو ھەت دەکرد تەرە بوو. مۇبىلەكەى داخست و پاليدايەو. چاوەكانى لەئاوينەكە نەدەگويزايەو. كابراى تەنكە ريش ھەتا دەھات رەنگى زەرتەر ھەلدەگەرا. بەدەستى راستا تەماشاي کرد. بەسەر تەختەيەكى رەشەو. نووسراو پىنج كىلومەترى ماو ھە بۇ زالگەى سەرەتايى شارەكە مېشكى دابەشبوو لەنيوان شوقيرەكەو كابراى گەنەرىشدا. بىرى لەمەرچە سەرەكەىيەكانى بەكارھىنانى مۇبايل دەکردەو.

*ئەتوانم بلىم. لەكاتى نەمانى دېرندە زەبەلا ھەكەو ھە مۇبايلم لەگىرفاندايە ھەتاكو ئىستاكە. بۇ كارى پىويست نەبى لەگەل كەسدا پەيوەندىم نەكردو ھە. ئۆتۆمبىلەكەيان زۆر بەقورسى رىى دەکرد. ھەستى کرد بەتەواوى لەزالگەى پىشكەنەكە نىك بونەتەو ھە. جارچارىك ئۆتۆمبىلەكە رادەو ھەستاو جارچارىك دەپويشت. بەلام ئەمجارە بەتەواوى راو ھەستا. زۆر سەغلەتبوو. دابەزى بەدەستى راستا بەرزايەك ھەبوو.

چەند ھەنگاويك سەرکەوت. بۇى دەرکەوت پتر لەدوو سەد ئۆتۆمبىل لەپىشيانەو ھەى. جارچارىك تر گەرايەو ھە نىو ئۆتۆمبىلەكە تەماشاي کرد گەنەرىشە مل درىژەكەى پىشتى لەماو ھەىكەى كەمدا چەندەھا جار تەماشاي كاتزىمىرەكەى دەكا.

*ھەبى و نەبى ئەم زەلامە سەرقالى كارچى گىرگە.

ھەستى کرد ئۆتۆمبىلەكەيان زۆر بەئاستەم و لەسەرخۆ دەجولتەو ھە.

*تۆ بلىى بوچى ئەم ئافرەتەم لەھەموو كارچىكەما بەرھەلەستىم دەكا..؟

بەتايىبەت لەسەفرەكەى ئەمپۇمدا.

جارچارىك تر دابەزى و تەماشايەكى ئۆتۆمبىلەكانى کرد. بۇى دەرکەوت تەنھا بىست ئۆتۆمبىلەكە لەپىشيانەو ھەى. بەكەك لەپاسەوانى زالگەكە بەتەنىشت ئۆتۆمبىلەكەيانەو ھەتووچوى دەکرد. چاويلكەيەكى رەشى لەچاودابوو. پەنجەى بەسەر بەلەفیتكەى تەنگەكەيەو ھەبوو. سەرىكى کرد بەئۆتۆمبىلەكەياندا. تەماشايەكى كابراى گەنەرىشى کرد. پاسەوانەكە گومابوو. زۆرى پى نەچوو دوو پاسەوانى ترى لەگەل خوى ھىنا. كابراى تەنكە ريشيان لەئۆتۆمبىلەكە ھىنايە خوارەو ھەردوو باليان شەتەكدا. لەپاش داگرتنى ئەو بەچەند چىرکەيەك تەقىنەو ھەىكەى گەورە روويدا. ئۆتۆمبىلەكەمان ھەئس و كەوتىكى کردو ئاگام لەخۆم نەما. پاش دوو رۇژ چاوم کردەو تەماشام کرد بەسەر قەرەوئىلەى نەخۇشخانەكەو راکشاوم. ھەردوو لاق و دەستىكم پىچراو ھە. ئاسەوارى نەشتەرگەرىيەكى گەورە بەسەر سىنگمەو ھەى. ھەستىم کرد دوو پەنجەى دەستى چەم نەماو ھە. بەلام بەھىچ شىو ھەىكەى ھەستىم بەئازار نەدەکرد. بەچوارلادا تەماشام دەکرد كەسى خۆم بەدى نەدەکرد. تەنھا برىن پىچەكە نەبى بەسەرمەو ھەراو ھەستا بوو. زۆرى پى نەچوو خەويك پىر لەترس ھەرسى بۇ

هينام و ناگام له خو نه ما. له خه وه كه مدا بووم به تيروازيك و له شه ققهى بالندا. له سنورى روژئاواى شاره كه مدا نيشتمه وه. ئه وهى يه كه مجار سه رهنجى راكيشام لق و پوى داره زه يتونه كان بوو. كه به چه پ و راستى شه قامه كه دا شكابونه وه. شاره كه م به شيويه يه كى سامناك دهاته بهرچاوم. له چه ند شوينىكى شاردا دوو كه لى سپى ده بينرا. دوو كه له كه به سه ر ئاسمانى شاره كه وه كه پرهى ده كرد. ئاز له كان به ره و ده ره وهى شار ه لده هاتن. به ئاسمانى شاره وه به شيويه يه كى په روازه له بالنده زياتر هيچ به دى نه ده كرا. هه ستم به تامى چكليتى دارچينى ده كرد له دهمى خو مدا. به هيچ شيويه يه ك نه مده ويړا له ده روازهى شاره كه بچه ژووره وه. له دووره وه سى و چوار كه سيكم بينى. دوو كه سيان به ره و لاي من ده هاتن. كه لويه له كانى به ريان زه يتونى بوون. به ته واوى نزيك بوونه وه. يه كيكيان بالآ به رزيكى رهش مرقن بوو. كه س نه ده ويړا ته ماشاى نيو چاوانى بكا. ئه ويتريان كورته بالابوو. له پيشه وه دوو دگانى نه بوو. هه ر دوو كيان مؤن و درژبوون. چه ته وله كه يان له كاتى دوواندا ئه مهنده مؤن بوو. له مؤنيدا ئه بروكانى پي كه وه گرى ئه دا. ئه و كاتهى ته ماشاى شاره كه م ده كرد. ميشكم ئه بوو به لانه ههنگو ده رگاي ده يان خه يالبا زيم ئى ده كرايه وه. له سه نته رى شاره كه وه دوو كه ليكى ره شى پيچا و پيچ لولى ده خوارد به ئاسمانه وه. يه كسه ر له ويوه چاوه كان و ميشكم گويزا يه وه بو لاي ئه و دوو زه لامه ي كه تازه گه يشتبونه لاي من. ته ماشام كرد كه لله سه ريكى سه روپيش هاتوو به ده ستي چه ته وله رهش مرقنه كه وه يه. به هيچ شيويه يه ك به ته واوى نه مده ويړا ته ماشاى كه لله سه ره كه بكم. ناچار زور به تر سه وه ته ماشام كرد. له ترسا ههنگا ويك كشامه وه. ئه مجاره به تا سوقه وه چاوه كان هه لروانى به ره و كه لله سه ره كه.

* تو بليى ئه مه كه لله سه رى ئه ويى...؟ ئه و له پيشه وه دوو دگانى دريژى هه بوو. به ده يان جار من رامگر دووه و قسانم له گه ل كر دووه زور جار خه لكى شار ئيره ييان بى ده بردم. ئه يانگوت:

* ئه م كابر ايه به دهمى كه سه وه رانا وه ستي. له گه ل تو دا زور جوړه. خاوه نى ئه م كه لله سه ره كو ليته شريكى هه بوو له ده ره وهى شاردا. شه وانه له ويى دهحه سايه وه. بهر ژويز به رده وام له ده ورو به رى ئه م شاردا ده سوپا يه وه ئازارى بو كه س نه بوو. هيچى له كه س وه رنه ده گرد ته نها جگه ره نه بى. دهنگيك له نزيك كه لله سه ره كه ي ده ستي رهش مرقنه كه وه به رزه وه بوو. نوشتامه وه ويستم به ته واوى گويم ليبيى. دهنگه كه نه ما بزه خه نه يه كه كه وته سه ر قه يتانه ي ليوه كانى كه لله سه ره كه يه كسه ر هاوارم كرد.

* خه ل كينه ئه ي هاوار ئه مه (حوسه شيبىت) كه ي ئه م شاره يه. ئازارى بو كه س نه بوو. دهك روتان ره شى ئه ي له خوا نه تر سه كان. سه ريكم بو ئاسمان به رزه وه كر دوو هاوارم كرد:

* هه تا كه ي له نيو ئه و ده لاقه بچو كه وه ته ماشاى تا وانه كانى ئه م گورگ مرويانه ده كه ي. شريقه ي قامچى سيپه ل و دهنگى ته پلى ده بها ده بهاى ئه م ملورانه ناييستي. بروسكه ي سمى ئه سپ سواره كانى. وه رزى خوين سو ماى چاوه كانى ئه و خه ل كيه يان هه لمژى. دهنگيك و دهنگدانه وه يه كى گوره ئاسمانى شاره كه يان هه ژاند. كه لله سه ره كه له گه ل قاقايه كدا جوتى بالى ئى په يابوو. له قولايى ئاسماندا تو اويه وه. هه ر له وي دا راجله كام ته ماشام كرد به سه ر قه ره وي له ي نه خو شخانه كه وه راكشام. له برين پيچه كه زياتر كه سى تر نايينم.